

A Közbeszerzési Hatóság útmutatója

a közbeszerzési eljárás során benyújtandó, kizáró okokkal kapcsolatos igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról a Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők vonatkozásában

(KÉ 2012. évi 58. szám; 2012. május 23.)

A Közbeszerzési Hatóság a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 172. §-ának (2) bekezdés k) pontja, valamint a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 13. §-ának (1) bekezdése alapján az alábbiak szerint útmutatót ad ki a Korm. rend. 2-3. §-aiban hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról.

A Kbt. IX. fejezete az ajánlattevőkkel és a részvételre jelentkezőkkel kapcsolatos követelményeket határozza meg, amelyek egyrészt a gazdasági szereplők jogi helyzetére (kizáró okok), másrészt a műszaki és szakmai feltételekre vagy gazdasági és pénzügyi feltételekkel kapcsolatos követelményekre (alkalmasság) vonatkoznak.

A Kbt. 56-57. §-ai tartalmazzák a kizáró okokra vonatkozó szabályokat. A kizáró okok határozzák meg azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, az alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az eljárásból kizárásra kerül.

I. A korábbi szabályozástól való főbb eltérések

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: régi Kbt.) tartalmazta mind a kizáró okokat, mind azok igazolási módjának főbb szabályait. A hatályos szabályozás értelmében a kizáró okok felsorolását a Kbt., míg a részletes igazolási módokat a Korm. rend. rögzíti. A régi Kbt.-ben előírt kizáró okok rendszere egyszerűbbé vált a hatályos Kbt. alapján. A régi Kbt. 60. §-ában található kizáró okok – az alábbiakban részletezett módosításokkal – a hatályos Kbt. 56. §-ában kerültek megjelenítésre, míg a régi Kbt. 61. §-ában foglalt választható kizáró okok a Kbt. 57. §-ában kaptak helyet. A régi Kbt. 62. §-ában található két kötelező kizáró ok megítélése külön vált, és a hamis adatszolgáltatással kapcsolatos kizáró ok [rég. Kbt. 62. § (1) bek. b) pont] a hatályos szabályozás értelmében a kötelező kizáró okok között került megjelenítésre [Kbt. 56. § (1) bek. j) pont], míg a szakmai-etikai kötelezettség megszegése [rég. Kbt. 62. § (1) bek. a) pont] fakultatív kizáró okká vált [Kbt. 57. § (1) bek. f) pont], azonban az etikai szabályok megsértése fennállásához szükséges annak szakmai szervezet etikai eljárása általi megállapítása is.

A régi Kbt. egyes bűncselekményekkel kapcsolatos kötelezően előírandó kizáró oka három új tényállási elemmel egészült ki (hűtlen kezelés, hanyag kezelés és költségvetési csalás [rég. Kbt. 60. § (1) bek. h) pont; Kbt. 56. § (1) bek. h) pont]. Az alvállalkozókkal kapcsolatos fizetési fegyelem megsértésével összefüggő hatályos kizáró ok azáltal valósul meg, ha a gazdasági szereplő a közigazgatási vagy bírósági határozatban foglalt fizetési

kötelezettségének tíz százalékát meghaladó részét a határozatban megállapított fizetési határidőben nem teljesítette alvállalkozója felé, másrészt a két éves időtartamot nem az eredményhirdetéstől, hanem a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzésének időpontjától kell számítani [rég. Kbt. 60. § (1) bek. i) pont; Kbt. 56. § (1) bek. i) pont; 57. § (3) bek.]. A hatályos Kbt. új kizáró okot is bevezet, mégpedig az illegális adóelkerülés, az átláthatatlan tulajdonosi szerkezet okán az adóelkerülést célzó offshore vállalkozások sem vehetnek részt a közbeszerzési eljárásokban sem ajánlattevői, sem részvételi jelentkezői, sem alvállalkozói vagy kapacitást biztosító szervezetként [Kbt. 56. § (1) bek. k) pont].

Az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a hatályos szabályozás alapján az önkormányzati ajánlatkérők a választható kizáró okok körében már nem írhatják elő az önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott adótartozásra vonatkozó kizáró okot [rég. Kbt. 61. § (2) bek.].

A Magyarországon letelepedett ajánlattevők/részvételre jelentkezők vonatkozásában a kizáró okok igazolásához hatóság által kiállított igazolást – amennyiben a gazdasági szereplő szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban – már a legtöbb esetben egyáltalán nem kell csatolni.

Azon kizáró okok hiányát, amelyek igazolására a korábbi rendelkezések értelmében az ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek cégkivonatot kellett benyújtania, a hatályos szabályozás értelmében az ajánlatkérő ellenőrzi a céginformációs és az elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adat alapján. A www.e-cegjegyzek.hu oldalon megtalálható adatok egy része a lekérdezés időpontjában a cégjegyzékben szereplő adatként ismerhető meg (így például, ha a cég felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt áll), míg a cégjegyzékben található egyéb adatok minden hét elején frissítésre kerülnek.

Csökken az alvállalkozókhoz kapcsolódó igazolási kötelezettség. A kapacitást biztosító szervezet, valamint az alvállalkozók esetében is (akkor is, ha tíz százalék felett vesznek részt a teljesítésben) elegendő az ajánlattevőnek (részvételre jelentkezőnek) a kizáró okok igazolása körében egy olyan nyilatkozatot benyújtania, amellyel nyilatkozik, hogy nem vesz igénybe a kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót, valamint kapacitást biztosító szervezetet; e körben nincs szükség külön igazolások benyújtására [Kbt. 58. § (3) bek.].

II. Általános rendelkezések

A Kbt. a közbeszerzési eljárást megindító felhívásra vonatkozó szabályai között tartalmazza, hogy a *kizáró okokat és a megkövetelt igazolási módokat a felhívásnak tartalmaznia kell* [Kbt. 38. § (3) bek. k) pont].

Az *ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban köteles hivatkozni a kötelezően előírandó* (Kbt. 56. § (1) és (2) bekezdés) *kizáró okokra* [Kbt. 56. § (6) bek.].

Az *ajánlatkérő a Kbt. Második Részében (uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzések szabályai) szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban az eljárást megindító felhívásban köteles előírni, hogy folyamatban lévő változásbejegyzési eljárás esetében, az ajánlatához,*

illetve részvételi jelentkezéshez *csatolni kell a cégbírósághoz benyújtott változásbejegyzési kérelmet* és az annak érkezéséről a cégbíróság által megküldött igazolást [Korm. rend. 7. §].

A közbeszerzési eljárásban *csak olyan gazdasági szereplő tehet ajánlatot*, amely megfelel az ajánlatkérő által támasztott alkalmassági követelményeknek, és *nem áll kizáró ok* (Kbt. 56-57. §) *hatálya alatt* [Kbt. 55. § (1) bek.].

A *kizáró okokat* (kötelezően előírandó és választhatóan előírható) a Kbt. – a korábbi szabályozással egyezően – taxatív módon felsorolja, vagyis azok az *ajánlatkérők által nem bővíthetők*. A korábbi szabályozástól eltérően a Kbt. nem sorolja fel a kizáró okok tekintetében az ajánlattevők (részvételre jelentkezők) által benyújtandó dokumentumok, igazolások körét. A Kormány – a Kbt. 182. § (1) bekezdés 1. és 2. pontjában rögzített felhatalmazás alapján – rendeletben határozza meg, hogy az ajánlatkérő az alkalmasság és a kizáró okok igazolására milyen igazolási módokat, illetve milyen dokumentumok benyújtását írhatja elő vagy köteles elfogadni.

A *kizáró okokat* a Kbt. 56-57. §-ai tartalmazzák, a *kizáró okok hiánya igazolásának módját* pedig a Korm. rend. 2-12. §-ai rögzítik.

III. Kötelező kizáró okok

A Kbt. 56. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza azokat a kizáró okokat, amelyeket uniós eljárásrendben a közbeszerzési eljárásban kötelező érvényesíteni, vagyis azok bármelyikének fennállása esetén az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót és kapacitást biztosító szervezetet ajánlatkérőnek az eljárásból ki kell zárnia.

1. Az ajánlattevői oldalon részt vevő minden szereplőre (ajánlattevő, alvállalkozó, az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet) vonatkozó kizáró okok

Kizáró ok	Igazolási mód és kapcsolódó információk
Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki	
a) végelszámolás alatt áll, vagy vonatkozásában csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, vagy az ellene indított felszámolási eljárást jogerősen elrendelték, vagy ha a gazdasági szereplő személyes joga szerinti hasonló eljárás van folyamatban, vagy aki személyes joga szerint hasonló helyzetben van;	<i>igazolás:</i> a céginformációs és az elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgáltatól ¹ (a továbbiakban: céginformációs szolgáltató) ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi [Korm. rend. 2. § a) pont]
b) tevékenységét felfüggesztette vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;	<i>igazolás:</i> a céginformációs szolgáltatól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi; amennyiben a gazdasági szereplő a <i>cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény</i> értelmében nem minősül cégnek, vagy amennyiben az adott szervezet tevékenységének

¹ www.e-cegjegyzek.hu.

	felfüggesztésére a cégbíróságon kívül más hatóság is jogosult, közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozat [Korm. rend. 2. § a) pont]
c) gazdasági, illetve szakmai tevékenységével kapcsolatban jogerős bírósági ítéletben megállapított bűncselekményt követett el, amíg a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól nem mentesült; vagy akinek tevékenységét <i>a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. §-a (2) bekezdés b), vagy g) pontja</i> alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta, az eltiltás ideje alatt, vagy ha az ajánlattevő tevékenységét más bíróság hasonló okból és módon jogerősen korlátozta;	<i>igazolás:</i> magánszemély részéről hatósági erkölcsi bizonyítvány, cég esetében a kizáró ok hiányát a céginformációs szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi; amennyiben a nem magánszemély gazdasági szereplő nem minősül cégnek, közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozat [Korm. rend. 2. § b) pont]
d) közbeszerzési eljárásokban való részvételtől jogerősen eltiltásra került, az eltiltás ideje alatt;	<i>igazolás:</i> a Közbeszerzési Hatóság honlapján elérhető nyilvántartásból, valamint a céginformációs szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrzi [Korm. rend. 2. § c) pont]
e) egy évnél régebben lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének – a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján – nem tett eleget, kivéve, ha megfizetésére halasztást kapott;	Az (1) bekezdés e) pontjában említett adófizetési kötelezettség alatt a belföldi székhelyű gazdasági szereplő tekintetében az állami adóhatóság és a vámhatóság által nyilvántartott adófizetési kötelezettséget kell érteni [Kbt. 56. § (3) bek.]. A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.]. <i>igazolás:</i> az <i>adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény</i> (a továbbiakban: Art.) szerinti köztartozásmentes adózói adatbázisból ² az ajánlatkérő ellenőrzi, amennyiben a gazdasági szereplő az adatbázisban nem szerepel, az illetékes adó- és vámhivatal igazolása vagy az Art. szerinti együttes adóigazolás [Korm. rend. 2. § d) pont]. Több szakaszból álló eljárások esetében alkalmazandó a Korm. rend.-nek az Útmutató VIII. részében részletezett 9. §-a is. A Kbt. 56. § (1) bekezdés e) pontja szerinti köztartozást nyilvántartó hatóságok igazolásának azt kell tartalmaznia, hogy az igazolás kiállításának időpontjában van-e a gazdasági szereplőnek a hatóság által nyilvántartott köztartozása, és ha van, milyen időpontban járt le a gazdasági szereplő arra vonatkozó fizetési kötelezettsége és annak megfizetésére halasztást kapott-e, illetve milyen időtartamú halasztást kapott [Korm. rend. 11. § (1) bek.].

² www.nav.gov.hu

	<p>Az (1) bekezdés szerinti hatósági igazolást – ha az igazolás egyébként bizonyítja azt, hogy nincs a gazdasági szereplőnek egy évnél régebben lejárt köztartozása – az ajánlatkérő köteles elfogadni akkor is, ha nem közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára állították ki, vagy az ajánlatkérő, vagy az ajánlatkérőn kívüli szervezet más közbeszerzési vagy egyéb eljárásában való felhasználás céljából állították ki, vagy ha a kiállító hatóság egy évnél rövidebb érvényességi időt írt az igazolásra és az már lejárt [Korm. rend. 11. § (2) bek.].</p> <p>Ha jogszabály a Kbt. 56. § (1) bekezdés e) pontjának hatálya alá tartozó új közterhet állapít meg, az ezzel kapcsolatos igazolást csak azokban az eljárásokban kell csatolni, amelyekben az ajánlattételi vagy részvételi határidő a köztartozásról szóló rendelkezés hatálybalépését követő egy évnél későbbi időpontra esik [Korm. rend. 11. § (3) bek.].</p>
<p>f) korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott és ezért az eljárásból kizárták, vagy a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam végéig;</p>	<p>A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.].</p> <p>Több szakaszból álló eljárások esetében alkalmazandó a Korm. rend.-nek az Útmutató VIII. részében részletezett 9. §-a is.</p> <p><i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 2. § e) pont; Kbt. 58. § (5) bek.]</p>
<p>g) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek megsértésével</p> <p>ga) a munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben két évnél nem régebben jogerőre emelkedett közigazgatási, vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozatban megállapított és munkaügyi bírsággal vagy az adózás rendjéről szóló törvény szerinti mulasztási bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el, vagy</p> <p>gb) külföldi Magyarországon engedélyhez kötött foglalkoztatása esetén az engedély megkérésére vonatkozó munkáltatói kötelezettség elmulasztásával összefüggésben két évnél nem régebben jogerőre emelkedett közigazgatási vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozatban megállapított és a központi költségvetésbe történő befizetésre kötelezéssel, vagy a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény</p>	<p>Az (1) bekezdés g) pontjának alkalmazását nem érinti, ha a gazdasági szereplő a jogerős közigazgatási határozatban vagy jogerős bírósági határozattal elbírált közigazgatási határozatban foglalt kötelezettségét az előírt határidőben vagy határnapon teljesíti [Kbt. 56. § (5) bek.].</p> <p>A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.].</p> <p><i>igazolás:</i></p> <p>ga) alpontjában foglalt kizáró okok hiányát az ajánlatkérő ellenőrzi a munkaügyi hatóságnak a <i>munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény</i> 8/C. §-a és az adóhatóságnak az Art. 55. § (6) bekezdése szerint vezetett nyilvántartásából nyilvánosságra hozott adatokból,³⁴⁵</p>

³ <http://nyilvantartas.ommf.gov.hu/>.

<p>szerinti közrendvédelmi bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el;</p>	<p>gb) alpontjában foglalt kizáró okok hiányát az ajánlatkérő ellenőrzi a munkaügyi hatóságnak a <i>munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/C. §-a</i> szerint vezetett nyilvántartásából nyilvánosságra hozott adatokból, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal honlapján közzétett adatokból⁶ [Korm. rend. 2. § f) pont]</p> <p>A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal a honlapján a Kbt. 56. § (1) bekezdés g) pont gb) alpontja alapján érintett, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint általa közrendvédelmi bírsággal sújtott gazdasági szereplőkről – a személyes adatok sérelme nélkül – tájékoztatást tesz közzé a határozat jogerőre emelkedésétől számított két évig. Ha a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal tudomására jutott, hogy határozatának bírósági felülvizsgálata iránt keresetet indítottak, a kizáró okra vonatkozó adatokat a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában foglalt döntésre figyelemmel teszi közzé, megjelölve a keresetet elutasító vagy a határozatot megváltoztató döntés jogerőre emelkedésének időpontját. Amennyiben az adatok nyilvánosságra hozatalára már sor került – a keresetindításról történő tudomásszerzéssel egyidejűleg – intézkedik a honlapon nyilvánosságra hozott adatok törléséről [Korm. rend. 11. § (4) bek.].</p>
<p>h) a büntető törvénykönyv szerinti bünszervezetben részvétel – ideértve bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is –, vesztegetés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, költségvetési csalás, az európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve pénzmosás bűncselekményt vagy személyes joga szerinti hasonló bűncselekményt követett el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetése jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült;</p>	<p>Az (1) bekezdés h) pontjában említett bünszervezetben részvétel, vesztegetés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, az európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve pénzmosás bűncselekményhez hasonló bűncselekmény alatt az Európai Unió más tagállamában letelepedett ajánlattevő esetében a 98/733/IB tanácsi együttes fellépés 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott bünszervezetben való részvételt, az 1997. május 26-i tanácsi jogi aktus 3. cikkében meghatározott korrupciót, a 98/742/IB tanácsi együttes fellépés 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott korrupciót, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke szerinti csalást, valamint a pénzügyi rendszerek pénzmosás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 1991. június 10-i 91/308/EGK tanácsi irányelv 1. cikkében meghatározott pénzmosást kell érteni [Kbt. 56. § (4) bek.].</p> <p>kizárólag természetes személy gazdasági szereplő köteles igazolni [Korm. rend. 2. § g) pont]⁷</p> <p><i>igazolás:</i> hatósági erkölcsi bizonyítvány [Korm. rend. 2. §</p>

⁴ www.mbfh.hu (a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény hatálya alá tartozó esetekben).

⁵ www.apenh.hu/benemjelentett.

⁶ www.bmbah.hu.

⁷ amennyiben a felsorolt bűncselekmények elkövetése miatt jogi személlyel szemben a bíróság a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés b) vagy g) pontja alapján a tevékenységet jogerős ítéletben korlátozta, úgy a Kbt. 56. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró ok állapítható meg a jogi személlyel szemben

	g) pont]
i) korábbi közbeszerzési eljárás eredményeként 2010. szeptember 15-ét követően kötött szerződésével kapcsolatban az alvállalkozója felé fennálló (vég- vagy részszámlából fakadó) két éven belül született jogerős és végrehajtható közigazgatási, vagy bírósági határozatban megállapított fizetési kötelezettsége 10%-ot meghaladó részét, az ilyen határozatban megállapított fizetési határidőn belül nem teljesítette, annak ellenére, hogy az ajánlatkérőként szerződést kötő fél a részére határidőben fizetett;	<p>A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.].</p> <p>Több szakaszból álló eljárások esetében alkalmazandó a Korm. rend.-nek az Útmutató VIII. részében részletezett 9. §-a is.</p> <p><i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 2. § e) pont; Kbt. 58. § (5) bek.]</p>
j) az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során olyan hamis adatot szolgáltat, vagy hamis nyilatkozatot tesz, amely a verseny tisztaságát veszélyezteti;	<p>Az ajánlatkérő – az érintett ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet nevének és címének (székhelyének, lakóhelyének) az eljárás tárgyának és azonosítójának, valamint a kizárás időpontjának megjelölésével – köteles tájékoztatni a Közbeszerzési Hatóságot az (1) bekezdés j) pontja szerinti kizárásról, és a kizárás időpontjáról [Kbt. 56. § (7) bek.].⁸</p> <p><i>igazolás:</i> nem szükséges igazolás vagy nyilatkozat benyújtása, a kizáró ok megvalósulását az ajánlatkérő ellenőrzi az eljárás során [Korm. rend. 2. § h) pont]</p>
k) tekintetében a következő feltételek valamelyike megvalósul:	<i>igazolás:</i>
ka) nem EU-, EGT- vagy OECD-tagállamban vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, mellyel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló egyezménye van, vagy	ka) és kb) alpont tekintetében nem szükséges igazolás vagy nyilatkozat benyújtása, a céginformációs szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető cégjegyzék-adatok alapján az ajánlatkérő azt ellenőrzi, hogy valóban Magyarországon bejegyzett gazdasági szereplőről van szó;
kb) a közbeszerzési szerződéssel kapcsolatban megszerzett jövedelme az adóilletősége szerinti országban kedvezményesebben adózna (a jövedelemre kifizetett vételes, adó-visszatérítések után kifizetett adót figyelembe véve), mint ahogy a gazdasági szereplő az adott országból származó belföldi forrású jövedelme után adózna. ⁹ Ennek a feltételnek nem kell eleget tennie a gazdasági szereplőnek, ha Magyarországon bejegyzett fióktelepe útján fogja teljesíteni a közbeszerzési szerződést és a fióktelepnek betudható jövedelemnek minősülne a szerződés alapján	kc) alpont tekintetében az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező nyilatkozata arról, hogy olyan társaságnak minősül-e, melyet nem jegyeznek szabályozott tőzsdén vagy amelyet szabályozott tőzsdén jegyeznek; ha az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt nem jegyzik szabályozott tőzsdén, akkor a <i>pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény</i> (a továbbiakban: pénzmosásról szóló törvény) 3. § r) pontja szerint definiált valamennyi tényleges tulajdonos nevének és állandó lakóhelyének bemutatását

⁸ a Közbeszerzési Hatóság az általa vezetett listát a honlapján (www.kozbeszerzes.hu) továbbra is elérhetővé teszi

⁹ A Kbt. 56. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjában szereplő kizáró ok fennállásának megállapításához elengedhetetlen az adóilletőség szerinti ország adó jogszabályainak ismerete, tekintettel arra, hogy az adóilletőség szerinti ország adójogi környezetét önmagában kell vizsgálat tárgyává tenni, annak adózási feltételeit nem a Magyarországon hatályban lévő adó jogszabályokhoz kell viszonyítani. Az adott gazdasági szereplő akkor áll kizáró ok hatálya alatt, ha az adóilletőség szerinti ország joga alapján a külföldi – jelen esetben a Magyarországról származó – jövedelme kedvezményesebben adózna, mint az adóilletősége szerinti országból származó jövedelme.

<p>kapott jövedelem,</p> <p>kc) olyan nem szabályozott tőzsdén jegyzett társaság, amelynek a <i>pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény 3. § r)</i> pontja szerinti tényleges tulajdonosa nem megismerhető [Kbt. 56. § (1) bekezdés].</p>	<p>tartalmazó nyilatkozatot szükséges benyújtani; amennyiben a pénzmosásról szóló törvény 3. § r) pontja szerinti tényleges tulajdonos nincsen, az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező erre vonatkozó nyilatkozata [Korm. rend. 2. § i) pont]</p> <p>a kc) alpont vonatkozásában a nyilatkozat benyújtása mellett a nyilatkozattal igazolt kizáró ok tekintetében az ajánlatkérőt további ellenőrzési kötelezettség – hatóságok, más szervezetek megkeresése – nem terheli és kizárólag a tudomására hozott kétséget kizáró bizonyíték esetében köteles a hamis nyilatkozattétel tényét megállapítani [Korm. rend. 8. § (2) bek.]</p> <p>kc) alpont alkalmazásában szabályozott tőzsde alatt a <i>tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 5. § (1) bekezdés 114. pontjában meghatározott szabályozott piacot</i> kell érteni [Korm. rend. 8. § (3) bek.]</p>
---	---

2. Kizárólag az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt terhelő kizáró ok

Kizáró ok	Igazolási mód és kapcsolódó információk
Az eljárásban nem lehet ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az a gazdasági szereplő,	
<p>amelyben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkezik olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, amelynek tekintetében az (1) bekezdés k) pontjában meghatározott feltételek fennállnak. Amennyiben a több, mint 25%-os tulajdoni résszel vagy szavazati hányaddal rendelkező gazdasági társaság társulásként adózik, akkor az ilyen társulás tulajdonos társaságaira vonatkozóan kell az (1) bekezdés ka) pontja szerinti feltételt megfelelően alkalmazni [Kbt. 56. § (2) bek.].</p>	<p><i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nyilatkozata arról, hogy van-e olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely az ajánlattevőben, illetve részvételre jelentkezőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25 %-os tulajdoni résszel vagy szavazati joggal rendelkezik; amennyiben van ilyen szervezet, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező köteles azt nyilatkozatban megnevezni, továbbá nyilatkozni, hogy annak vonatkozásában a Kbt. 56. § (2) bekezdésében hivatkozott kizáró feltételek nem állnak fenn [Korm. rend. 2. § j) pont]</p> <p>A Kbt. 56. § (2) bekezdésének alkalmazásában közvetett tulajdon, illetve szavazati jog alatt az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező tulajdoni hányadának, illetőleg szavazati jogának az ajánlattevőben vagy részvételre jelentkezőben tulajdoni részesedéssel, illetőleg szavazati joggal rendelkező más gazdasági szereplő (köztes gazdasági szereplő) tulajdoni hányadán, szavazati jogán keresztül történő gyakorlását kell érteni. A közvetett tulajdon, a közvetett szavazati jog arányának megállapításához a közvetett tulajdonnal, szavazati joggal rendelkezőnek a köztes gazdasági szereplőben fennálló szavazati jogát vagy tulajdoni hányadát meg kell szorozni a köztes gazdasági szereplőnek az ajánlattevőben, illetve részvételi jelentkezőben fennálló szavazati vagy tulajdoni hányada közül azzal, amelyik a nagyobb. Ha a köztes gazdasági szereplőben fennálló szavazati vagy tulajdoni hányad az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészsként kell</p>

	<p>figyelembe venni [Korm. rend. 8. § (1) bek.].</p> <p>A nyilatkozat benyújtása mellett a nyilatkozattal igazolt kizáró ok tekintetében az ajánlatkérőt további ellenőrzési kötelezettség – hatóságok, más szervezetek megkeresése – nem terheli és kizárólag a tudomására hozott kétséget kizáró bizonyíték esetében köteles a hamis nyilatkozattétel tényét megállapítani [Korm. rend. 8. § (2) bek.].</p>
--	---

IV. Választható kizáró okok

A Kbt. 57. § (1) bekezdése azon kizáró okok körét szabályozza, amelyek közül egy vagy több az ajánlatkérő választása szerint írható elő az eljárásban. Ezek a kizáró okok előírhatóak az ajánlatkérő döntése alapján az ajánlattevő/részvételi jelentkező mellett az alvállalkozókra vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetre is.

Kizáró ok	Igazolási mód és kapcsolódó információk
Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki	
a) gazdasági vagy szakmai tevékenységével kapcsolatban – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős bírósági ítéletben megállapított jogszabálysértést követett el;	<i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 3. § a) pont; Kbt. 58. § (5) bek.]
b) a Tptv. 11. §-a, vagy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 101. cikke szerinti – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el versenyeztetési eljárás során; vagy ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – öt évnél nem régebben – jogerősen megállapította, és egyúttal bírságot szabott ki;	<i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 3. § a) pont; Kbt. 58. § (5) bek.]
c) korábbi közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségének megszegését két éven belül kelt jogerős közigazgatási vagy bírósági határozat megállapította;	<p>A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.].</p> <p>Több szakaszból álló eljárások esetében alkalmazandó a Korm. rend.-nek az Útmutató VIII. részében részletezett 9. §-a is.</p> <p><i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 3. § a) pont; Kbt. 58. § (5) bek.]</p>
d) a letelepedése szerinti ország nyilvántartásában nincs	<i>igazolás:</i> a cégjegyzékben szereplés tényét a céginformációs

<p>bejegyezve;</p>	<p>szolgáltatótól ingyenesen, elektronikusan kérhető adatok alapján ajánlatkérő ellenőrzi;</p> <p>további nyilvántartások esetében a Kbt. 36. § (5) bekezdésében foglaltak szerint elérhető nyilvántartást az ajánlatkérő ellenőrzi¹⁰¹¹,</p> <p>egyebekben a nyilvántartás kivonatát, a nyilvántartást vezető szerv igazolását vagy a nyilvántartásban szereplés tényét igazoló egyéb dokumentumot ajánlatkérő köteles elfogadni [Korm. rend. 3. § b) pont]</p>
<p>e) a szolgáltatás nyújtásához a letelepedése szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy előírt szervezeti, kamarai tagsággal nem rendelkezik;</p>	<p><i>igazolás:</i> a Kbt. 36. § (5) bekezdésében foglaltak szerint elérhető nyilvántartást az ajánlatkérő ellenőrzi;</p> <p>egyebekben az engedély vagy a jogosítvány másolatát, illetve a szervezeti, kamarai tagságról szóló igazolást ajánlatkérő köteles elfogadni [Korm. rend. 3. § c) pont]</p>
<p>f) három évnél nem régebben súlyos, jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségzegést vagy külön jogszabályban meghatározott szakmai szervezet etikai eljárása által megállapított, szakmai etikai szabályokba ütköző cselekedetet követett el</p>	<p>A meghatározott időtartamot mindig a kizáró ok fenn nem állásának ellenőrzése időpontjától kell számítani. Az ellenőrzést az ajánlatkérő a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.].</p> <p>Több szakaszból álló eljárások esetében alkalmazandó a Korm. rend.-nek az Útmutató VIII. részében részletezett 9. §-a is.</p> <p><i>igazolás:</i> az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező közjegyző vagy gazdasági, illetve szakmai kamara által hitelesített nyilatkozata [Korm. rend. 3. § a) pont; Kbt. 58. § (3) bek.]</p>

Ha a gazdasági szereplő a letelepedése szerinti országban jogosult az adott szolgáltatás nyújtására, az ajánlatkérő nem zárhatja ki az eljárásból azon az alapon, hogy a hazai jogszabályok szerint az adott szolgáltatás nyújtásához előírt jogi-szervezeti feltételnek (így például hogy jogi személyiséggel rendelkezzen) nem felel meg, vagy arra hivatkozással, hogy a hazai jogszabályok szerint a szolgáltatás nyújtására kizárólag természetes személy jogosult [Kbt. 57. § (2) bek.].

Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerinti eljárásban az eljárást megindító felhívásban köteles az építőipari kivitelezési tevékenységet végző gazdasági szereplők vonatkozásában a Kbt. 57. § (1) bekezdésének d) pontja alapján előírni az Étv. szerinti, építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékében szereplés követelményét, illetve nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők esetén a letelepedés szerinti ország nyilvántartásában szereplés követelményét (feltéve, hogy a letelepedés szerinti ország joga azt előírja).

¹⁰ www.nyilvantarto.hu.

¹¹ www.mkik.hu.

V. A részvételre jelentkezők és ajánlattevők által benyújtandó dokumentumok

Az ajánlatkérő olyan igazolások benyújtását írhatja elő a gazdasági szereplők számára, amelyek szükségesek a közbeszerzési eljárás lefolytatásához, az ajánlatok vagy a részvételi jelentkezések elbírálásához. Ezek az igazolások – többek között – arra szolgálnak, hogy az ajánlatkérő megítélje a kizáró okok fenn nem állását [Kbt. 58. § (1) bek. a) pont]. A Kbt. indokolása szerint igazolásról jellemzően akkor beszélhetünk, ha valamely körülményt az ajánlattevőtől különálló személy/szervezet tanúsít.

Nyílt eljárásban, mivel egyszakaszos eljárásról van szó, az *ajánlattevő ajánlatával együtt nyújtja be* a kizáró okok és az alkalmasság igazolására vonatkozó *dokumentumokat* is a felhívás és a dokumentáció, valamint e törvény előírásainak megfelelően [Kbt. 83. § (3) bek.].

A korábbiaktól eltérően megszűnik az a szabályozás is, amely a tíz százalékot meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozóktól is az ajánlattevőkhöz hasonlóan kívánta meg a kizáró okokkal kapcsolatos igazolások benyújtását.

A szerződés teljesítéséhez igénybe venni kívánt *alvállalkozók*, valamint az *alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet tekintetében az ajánlattevő* vagy a *részvételre jelentkező* a kötelező kizáró okokra vonatkozóan ajánlatában/részvételi jelentkezésében *csak nyilatkozni köteles*, hogy e szervezetek nem tartoznak a Kbt. 56. §-a szerinti kizáró okok hatálya alá, egyéb igazolásokat vagy nyilatkozatokat e szervezeteknél nem szükséges csatolni a kizáró okokról [58. § (3) bek.; Korm. rend. 10. §].

Amennyiben az ajánlatkérő előírta a Kbt. 57. §-ában foglalt kizáró okok érvényesítését is az *alvállalkozó* és az *alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet vonatkozásában*, az *ajánlattevő* vagy *részvételre jelentkező választása szerint*

- a) *saját nyilatkozatot nyújt be* arról, hogy nem vesz igénybe a Kbt. 57. § szerinti kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót, valamint az általa alkalmasságának igazolására igénybe vett más szervezet nem tartozik a Kbt. 57. §-a szerinti kizáró okok hatálya alá, vagy
- b) az eljárásban megjelölt *alvállalkozó* nyilatkozatát – a meg nem jelöltekre az a) pont szerinti nyilatkozat mellett –, valamint az *alkalmasság igazolására igénybe vett más szervezet nyilatkozatát is benyújthatja* arról, hogy a szervezet nem tartozik a Kbt. 57. §-a szerinti kizáró okok hatálya alá [Korm. rend. 10. §].

Ahol a Kbt. vagy a felhatalmazása alapján megalkotott külön jogszabály alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során valamely dokumentum benyújtását írja elő, a *dokumentum* – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – *egyszerű másolatban is benyújtható*. Az ajánlatkérő előírhatja az olyan nyilatkozat eredeti vagy hiteles másolatban történő benyújtását, amely közvetlenül valamely követelés érvényesítésének alapjául szolgál (különösen: bankgarancia vagy kezességvállalásról szóló nyilatkozat). Az ajánlatkérő a nem magyar nyelven benyújtott dokumentumok ajánlattevő általi felelős fordítását is köteles elfogadni [Kbt. 36. § (3) bek.].

Amennyiben az Európai Unió kívül letelepedett ajánlattevő letelepedési helye szerinti országban az e törvény által megkövetelt igazolás nem létezik, az *ajánlatkérő jogosult*

elfogadni az adott igazolással egyenértékű igazolást, illetve dokumentumot is [Kbt. 36. § (4) bek.].

Egyes kizáró okok tekintetében az ajánlattevőknek/résztvételi jelentkezőnek nem áll fenn közvetlen igazolás csatolási kötelezettsége, tekintettel arra, hogy a Kbt. 36. §-ának (5) bekezdésében foglaltak irányadók a kizáró okok hiányának igazolási módja tekintetében is, mely alapján az *ajánlatkérő* a közbeszerzési eljárásban *nem kérheti azon tények, adatok igazolását*, illetve az ajánlattevőnek vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetnek nem kell igazolnia azokat a tényeket, adatokat, *amelyek ellenőrzésére az ajánlatkérő magyar nyelven rendelkezésre álló, elektronikus, hatósági vagy közhiteles nyilvántartásból ingyenesen jogosult*, ilyennek minősülnek a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti nyilvántartások is.

VI. Kizáró okok ellenőrzése

Az ajánlatok elbírálása során [Kbt. 63-66. §] az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy mely ajánlatok érvényesek vagy érvénytelenek. Ennek keretében meg kell állapítania, hogy van-e olyan ajánlattevő (több szakaszos eljárásban részvételre jelentkező), akit az eljárásból ki kell zárni, és az ajánlatok minden egyéb tekintetben megfelelnek-e az ajánlati (ajánlattételi vagy a már a résztvételi felhívásban meghatározott követelmények esetén a résztvételi felhívásban és a dokumentációban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

Figyelemmel arra, hogy több kizáró ok esetében nyilatkozattal igazolható a kizáró ok fenn nem állása, így *amennyiben a nyilatkozat valóságtartalmával kapcsolatban kétség merül fel, úgy ajánlatkérő jogosult az ajánlatban vagy résztvételi jelentkezésben benyújtott igazolások, nyilatkozatok tartalmának ellenőrzése érdekében más állami szervtől vagy gazdasági szereplőtől információt kérni*, mely információt a megkeresett szervezet három munkanapon belül köteles megadni [Kbt. 58. § (4) bek.].

A Kbt. 36. §-ának (5) bekezdésével összhangban a Korm. rend. 5. §-a is rögzíti, hogy a Korm. rend. 2-4. §-aiban foglalt olyan esetekben is, ahol a Korm. rend. azt kifejezetten nem rögzíti, az ajánlatkérő ellenőrzi a kizáró ok hiányát, ha azzal kapcsolatos tények, adatok ellenőrzésére az ajánlatkérő magyar nyelven rendelkezésre álló, elektronikus, hatósági vagy közhiteles nyilvántartásból ingyenesen jogosult.

A Kbt. 36. §-ának (5) bekezdése szerinti nyilvántartásokban való szereplést az ajánlatkérő az ajánlattételi határidő lejártá és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek való megküldése, vagy – több szakaszból álló eljárásban – a résztvételi határidő lejártá és a résztvételi szakasz eredményéről szóló értesítés részvételre jelentkezőknek való megküldése között egy alkalommal ellenőrzi, továbbá az ellenőrzés tényét és eredményét a közbeszerzési eljárás iratai között megőrzi [Kbt. 36. § (7) bek.].

A Korm. rend. 6. §-a alapján, azokban az esetekben, amelyekben a *minősített ajánlattevők hivatalos jegyzéke bizonyítja, hogy a gazdasági szereplő nem esik valamely kizáró ok hatálya alá*, a minősített ajánlattevők elektronikusan elérhető hivatalos jegyzékén való szereplés tényét, illetve az Európai Unió egy másik tagállamában letelepedett gazdasági szereplő által benyújtott, a letelepedési helye szerinti elismert ajánlattevők hivatalos listáját vezető

szervezettől származó jegyzék szerinti igazolást is *köteles az ajánlatkérő elfogadni az egyéb igazolási módok helyett.*

VII. Kizárással érintett ajánlat vagy részvételi jelentkezés

A Kbt. 74-75. §-ai tartalmazzák az ajánlat/részvételi jelentkezés érvénytelenségének lehetséges eseteit.

Az ajánlatkérőnek *ki kell zárnia* az eljárásból azt az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet, aki

- a) a kizáró okok (56-57. §) hatálya alá tartozik;
- b) részéről a kizáró ok (56-57. §) az eljárás során következett be [Kbt. 75. § (1) bek.].

Az ajánlatkérő tehát mindig csak azt a gazdasági szereplőt zárja ki, amely vonatkozásában a kizáró ok felmerült. Erre tekintettel a kizárás későbbi hátrányos jogkövetkezményei – amelyek a hamis adatszolgáltatással kapcsolatban merülhetnek fel elsősorban – csak az adott ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt, alvállalkozót vagy alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet érinti. Hangsúlyozandó azonban, hogy az ajánlatban/részvételi jelentkezésben megjelenő bármely gazdasági szereplő kizárása az adott közbeszerzési eljárásban az ajánlat/részvételi jelentkezés érvénytelenségét okozza [Kbt. 74. § (1) bek. c) pont].

Az ajánlatkérő *kizárhatja* az eljárásból

- a) azt az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt, aki számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani (2. § (5) bekezdése),
- b) azt az ajánlattevőt, aki ajánlatában olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani (2. § (5) bekezdése) [Kbt. 75. § (2) bek.].

A Kbt.-hez fűzött jogalkotói indokolás szerint a 75. § (2) bekezdésében foglalt kizáró okot ajánlatkérő alkalmazhatja anélkül, hogy a felhívásban azt előzetesen jelezte volna. A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. alapelveinek, így különösen az esélyegyenlőség maradéktalan érvényesülése érdekében javasolja, hogy az ajánlatkérők felhívásukban jelezzék, amennyiben a Kbt. 75. § (2) bekezdését alkalmazni kívánják.

Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt vagy alvállalkozóját, vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetet az eljárásból kizárták [Kbt. 74. § (1) bek. c) pont].

A Kbt. 74. §-ának (4) bekezdése alapján, ha az ajánlat érvénytelen, az ajánlatkérőnek nem kell az értékelési szempontok szerint az ajánlatot értékelnie.

VIII. Egyes eljárástípusokra vonatkozó eltérő szabályok

A meghívásos eljárással és a hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárással kapcsolatban a Kbt. a kizáró okok ellenőrzése vonatkozásában rögzíti, hogy az ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban – ha szükséges – az ajánlathoz csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő, illetve alvállalkozója és az alkalmasság igazolásában

részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 87. § (1) bek. d) pont; 91. § (1) bek. d) pont]. Nem kell az ajánlathoz csatolni azonban azokat az igazolásokat, nyilatkozatokat, amelyeket a részvételi jelentkezéshez az ajánlattevő már csatolt, kivéve, ha a korábban benyújtott igazolás vagy nyilatkozat már nem alkalmas az előírtak bizonyítására [Kbt. 87. § (3) bek.; 91. § (3) bek.].

A hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárásban a Kbt. 93. §-a szerint az ajánlattételi szakaszban kettéválik az ajánlatok bírálata. Az ajánlatban foglalt, a szakmai ajánlaton kívüli egyéb nyilatkozatokkal, dokumentumokkal kapcsolatos hiányokat a hiánypótlásra vonatkozó szabályok szerint a tárgyalások befejezéséig kell pótolni.

Versenypárbeszéd esetében a Kbt. rögzíti, hogy a párbeszédre történő ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban – ha szükséges – a megoldási javaslatához csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő és alvállalkozója, valamint az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a párbeszéd szakaszában sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 105. § (1) bek. m) pont]. Az ajánlattételre történő ajánlattételi felhívásban közölni kell a részvételi felhívásban előírtakkal összhangban – ha szükséges – az ajánlathoz csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az ajánlattevő és alvállalkozója, valamint az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet az ajánlattételi szakaszban sem tartozik a kizáró okok hatálya alá [Kbt. 107. § (4) bek. e) pont].

Több szakaszból álló eljárásokban a Kbt. 56. § (1) bekezdésének e)-g) és i) pontjában, valamint a Kbt. 57. § (1) bekezdésének c) és f) pontjában foglalt kizáró okok esetében az ajánlatkérő az ellenőrzést az ajánlattételi határidő és az eljárás eredményéről szóló értesítés ajánlattevőknek történő megküldése között, vagyis az eljárás ajánlattételi (párbeszéd és ajánlattételi) szakaszában is elvégzi [Kbt. 57. § (3) bek.]. Az ellenőrzést a Kbt. 36. § (5) bekezdése szerinti nyilvántartásban szereplő adatok alapján végzi, míg az ilyen módon nem ellenőrizhető további kizáró okok esetében a Kbt. 87. § (1) bekezdés d) pontja, 91. § (1) bekezdés d) pontja, 105. § (1) bekezdés m) pontja, valamint 107. § (4) bekezdés e) pontja alapján elegendő az ajánlattevő nyilatkozata arról, hogy az ajánlattevő, alvállalkozója és adott esetben az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet továbbra sem tartozik a kizáró okok hatálya alá. A Kbt. Második Része (uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzések) szerinti eljárásban csak abban az esetben kell a részvételi jelentkezéssel már benyújtott igazolást vagy nyilatkozatot az eljárás ajánlattételi szakaszában újra benyújtani, ha a korábban benyújtott igazolás vagy nyilatkozat már nem alkalmas az előírtak bizonyítására [Korm. rend. 9. §].

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban a Kbt. 98. §-a alapján az ajánlatok elbírálását az ajánlatkérő két szakaszban végzi. A tárgyalásokat megelőzően köteles az ajánlatkérő megállapítani, hogy az ajánlat megfelel-e az ajánlattételi felhívásban, a dokumentációkban meghatározott feltételeknek, valamint az ajánlattevő alkalmas-e a teljesítésre, illetve áll-e fent kizáró ok az ajánlattevő vonatkozásában. Az ajánlatot a tárgyalások megkezdését megelőzően érvénytelenné kell nyilvánítani, ha az ajánlattevő nem felel meg, vagy nem állapítható meg, hogy megfelel-e a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek vagy az ajánlat kizáró ok fennállása miatt érvénytelen, vagy az ajánlat olyan okból érvénytelen, amellyel kapcsolatban a tárgyalások során vagy hiánypótlás keretében nincs lehetőség az

ajánlat megfelelővé tételére. A tárgyalás tehát csak az alkalmas és kizáró ok hatálya alá nem eső ajánlattevővel folytatható.

A Kbt. 94. § (2) bekezdés d) pontja szerinti hirdetmény nélküli (rendkívüli sürgösségre tekintettel lefolytatott) tárgyalásos eljárásban az ajánlattevőknek kizárólag nyilatkoznia kell arról, hogy nem tartozik az 56. § szerinti kizáró okok, valamint adott esetben az ajánlatkérő által előírt egyéb kizáró okok hatálya alá, továbbá legkésőbb a szerződéskötést követő tizenöt napon belül kell csatolnia a nyertes ajánlattevőnek a kizáró okok fenn nem állásának igazolásához szükséges igazolásokat [Kbt. 99. § (3) bek. b)-c) pont].

IX. A Kbt. Harmadik Része szerinti nemzeti eljárásrendben irányadó szabályok

1./

A Kbt. Harmadik Része szerinti, a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzések vonatkozásában a Kbt. rögzíti, hogy az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jogosult az 56-57. § szerinti kizáró okok közül egynek vagy többnek a közbeszerzési eljárásban való érvényesítését előírni, valamint köteles az 56. § (1) bekezdésének k) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti kizáró ok érvényesítését előírni. [Kbt. 122. § (1) bek.]. Az ajánlatkérő tehát nem köteles, csak jogosult az eljárást indító felhívásban a Kbt. Második Része szerinti kizáró okot vagy okokat előírni; egyedüli kivételként kizáró okként kötelezően érvényesítendő az illegális adóelkerülés és a korrupciós gyakorlatokat támogató átláthatatlan tulajdonosi szerkezet.

A kizáró okok fenn nem állásáról az ajánlattevőnek, részvételi jelentkezőnek csak nyilatkoznia kell, valamint az 56. § (1) bekezdésének kc) pontjára vonatkozóan az általános szabályok szerint kell dokumentumot benyújtania [Kbt. 122. § (1) bek.; Korm. rend. 12. §]. Az alvállalkozó és adott esetben az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet vonatkozásában szintén az általános szabályok alapján kell eljárnia [Korm. rend. 12. §].

2./

A Kbt. Harmadik Része szerinti ajánlatkérő által kialakított önálló eljárási szabályok alkalmazása esetén az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban jogosult az 56-57. § szerinti kizáró okok közül egynek vagy többnek a közbeszerzési eljárásban való érvényesítését előírni, azonban e törvényben meghatározottaktól eltérő kizáró okok nem írhatók elő. Az ajánlatkérő köteles az 56. § (1) bekezdésének k) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti kizáró ok érvényesítését előírni [Kbt. 123. § (4) bek.].

Ha az ajánlatkérő a Kbt. 123. §-a alapján önállóan kialakított szabályok szerint jár el, a felhívásban előírt kizáró okok igazolásának módját a Korm. rend.-ben meghatározottak szerint írhatja elő [Korm. rend. 12. §].

X. Közszolgáltatókra vonatkozó sajátos szabályok

A közszolgáltatók közbeszerzéseire vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokról szóló 289/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Közszolg. rend.) 3. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő kizárhatja az eljárásból azt az ajánlattevőt is, aki árubeszerzés esetében ajánlatában – az áruk összértéke tekintetében – ötven százalékot meghaladóan olyan származású árut ajánl, amely számára nem kell nemzeti elbánást nyújtani.

Az időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetéssel meghirdetett meghívásos vagy tárgyalásos eljárásban az időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményben, valamint a közvetlen részvételi felhívásban is fel kell tüntetnie ajánlatkérőnek a kizáró okokat és a megkövetelt igazolási módokat [842/2011/EU bizottsági rendelet 4. sz. melléklet; Korm. rend. 6. § (1) bek.; Korm. rend. 6. § (5) bek.].

Az előminősítési hirdetéssel meghirdetett meghívásos vagy tárgyalásos eljárásban a közvetlen részvételi felhívás a Kbt. 38. § (3) bekezdés k) és l) pontjától eltérően tartalmazza, ha szükséges, a részvételi jelentkezéshez csatolandó azon igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok meghatározását, amelyek igazolják, hogy az előminősített jelentkező a részvételi szakaszban sem tartozik – az előminősítési szempontok szerinti – kizáró okok hatálya alá [Közszolg. rend. 7. § (7) bek. a) pont].

Az előminősítési szempontokat és azok igazolási módjait az ajánlatkérő a Kbt. IX. Fejezetében foglaltakkal összhangban – a Korm. rend. szerint – köteles meghatározni, azzal, hogy ahol az igazolás módja nyilatkozat, valamint a Kbt. 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti esetben egyszerű nyilatkozat is elfogadható. Az előminősítési szempontok meghatározása során az ajánlatkérő jogosult a Kbt. IX. Fejezete, valamint a Korm. rend.-ben meghatározottak szerinti szempontok és igazolási módok közül választani [Közszolg. rend. 9. § (1) bek.].

A keretmegállapodás alapján lefolytatott hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban az ajánlatkérő nem ellenőrzi a kizáró okok fenn nem állását [Közszolg. Rend. 17. § (2) bek.].

XI. Szerződés tartalmával, teljesítésével összefüggő rendelkezések

Az offshore-cégekre vonatkozó kizáró okokkal összefüggésben a Kbt. olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek a szerződés teljesítése során is érvényt szereznek a kizáró feltételeknek:

Az ajánlatkérő köteles szerződéses feltételként előírni, hogy

- a) a nyertes ajánlattevő nem fizet, illetve számol el a szerződés teljesítésével összefüggésben olyan költségeket, melyek az 56. § (1) bekezdés k) pontja szerinti feltételeknek nem megfelelő társaság tekintetében merülnek fel, és melyek a nyertes ajánlattevő adóköteles jövedelmének csökkentésére alkalmasak;
- b) a szerződés teljesítésének teljes időtartama alatt tulajdonosi szerkezetét az ajánlatkérő számára megismerhetővé teszi és a Kbt. 125. § (5) bekezdés szerinti ügyletekről az ajánlatkérőt haladéktalanul értesíti [Kbt. 125. § (4) bek.].

A szerződés kötelező felmondását előíró szabály:

Az ajánlatkérőként szerződő fél jogosult és egyben köteles a szerződést felmondani – ha szükséges olyan határidővel, amely lehetővé teszi, hogy a szerződéssel érintett feladata ellátásáról gondoskodni tudjon – ha

- a) a nyertes ajánlattevőben közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, amely nem felel meg az 56. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott feltételeknek.

- b) a nyertes ajánlattevő közvetetten vagy közvetlenül 25%-ot meghaladó tulajdoni részesedést szerez valamely olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságban, amely nem felel meg az 56. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott feltételeknek [Kbt. 125. § (5) bek.].

A szerződés teljesítése folyamán új alvállalkozó igénybevétele esetén követendő eljárás:

A Kbt. szerint az ajánlatban (részvételi jelentkezésben) minden, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozót meg kell jelölni [Kbt. 40. § (1) bek. b) pont]. Az ajánlattevő köteles az ajánlatkérőnek a teljesítés során minden olyan – akár a korábban megjelölt alvállalkozó helyett igénybe venni kívánt – alvállalkozó bevonását bejelenteni, amelyet az ajánlatában nem nevezett meg. A bejelentéssel együtt az ajánlattevőnek nyilatkoznia kell arról is, hogy az általa igénybe venni kívánt alvállalkozó nem áll az 56. § – valamint, ha a megelőző közbeszerzési eljárásban azt ajánlatkérő előírta, az 57. § – szerinti kizáró okok hatálya alatt [Kbt. 128. § (2) bek.].